

Nuoret Lakimiehet

#1 / 2007

Rikos ja Rangaistus

SISÄLLYS 1/2007

YLEINEN OSA

- Pääkirjoitus...**4**
Lukijakilpailu...**5**
Puheenjohtajan palsta...**6**
Lakimiesliiton toimielimet
esittelyssä...**8**
Liity Liittoon!...**10**
Pikkujoulut...**12**
Viininmaistelu...**14**

TEEMASIVUT

- Apulaissyöttäjäkoulutus
tuottavuusohjelman uhrina...**16**
Esittelyssä J-P Hippi...**18**
Nuorisovanki vastaa...**19**
Pekka Koskinen
tuntee rikosoikeuden...**20**

Nuoret Lakimiehet

**Nuoret Lakimiehet ry,
Unga Jurister rf:n jäsenlehti**

PÄÄTOIMITTAJA
Elli Murole

TOIMITTAJAT
Niklas Andberg
Matti Hietanen
Juha-Pekka Hippi
Annukka Nurmi
Janne Nyman
Jussi Ohisalo
Topi Ruotsalainen
Mikko Salo

ULKOASU JA TAITTO
Olli Kärkkäinen

PAINOPAikka: Art-Print, Ylivieska

PAINOS: 1.000 kpl

JULKAISIJA:

Nuoret Lakimiehet ry, Unga Jurister rf
PL 1211
00101 Helsinki

Perustettu 21.1.1938. Suomen Lakimiesliiton
jäsenyhdistys. Jäseniä n. 1.000.

Kotisivut: www.nuoretlakimiehet.fi
Sähköposti: hallitus@nuoretlakimiehet.fi
Jäsenasiat, osoitteenmuutokset:
talous@nuoretlakimiehet.fi

Jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun 20
euroa / vuosi tai 70 euroa / 10 vuotta tilille
200118-156765. Viestiin yhteystiedot, henkilö-
tunnus ja valmistumisvuosi.

Rikos & rangaistus ja uuden päätoimittajan aloitus

Päätoimittajaurani aluksi tahdon kiittää **Suvi Hirvosta**, joka uurasti kaksi vuotta Nuoret Lakimiehet ry:n jäsenlehden päätoimittajana ja kehitti lehteä valtavasti. Tämän vuoden ensimmäisen lehden teema oli päätetty jo aikaisemman päätoimittajan aikana ja lähdin toteuttamaan sitä yhdessä Nulan uuden hallituksen kanssa. Teema on kiinnostava ja liippaa läheltä myös omaa työtäni.

Toinen kiinnostava ja itseäni läheltä liippaava teema tässä lehdessä on **Asko Nurmen** haastattelu, jossa käsitellään ammattiliittoon liittymistä ja liittymättömyyttä. Tunnustan, että liityin lakimiesliittoon vasta nyt, lähes neljä vuotta valmistumiseni jälkeen. Lakimiesliitto näyttäytyi minulle jossain vaiheessa elitistisenä herrakerhona. Hiljattain rupesin kuitenkin lukemaan Lakimiesuutisista muitakin kuin nimitysuutisia ja huomasin, että liittohan tekee kaikenlaista työtä, joka edesauttaa minunkin urakehitystäni.

Te hyvät Nulan jäsenet tai jäsenten ystävät ja tuttavat, jotka ette ehkä ole Lakimiesliiton jäseniä, nyt tarjoutuu hyvä tilaisuus kysyä ja saada vastauksia liittymisen puolesta ja vastaan. Asko Nurmi on luvannut vastata Nulalaisten kysymyksiin liittyen ammattiyhdistystoimintaan ja erityisesti Lakimiesliiton toimintaan ja saavutuksiin. Lähetä kysymykset ja/tai kommentit osoitteeseen paatoimittaja@nuoretlakimiehet.fi. Voit lähettää kysymykset myös nimettömänä tai nimimerkillä. Voit samalla myös kertoa mitä asiaa Sinä haluaisit Nulan erityisesti ajavan tai ottavan esille.

Nulan hallituksen jäsenet edustavat yhdistystä kaikissa keskeisissä Lakimiesliiton valiokunnissa. Aikai-

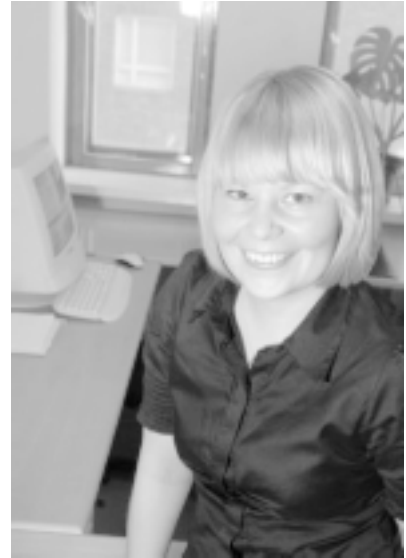
semmissä lehdissä aloitettu lakimiesliiton toimielimiä esittelevä sarja jatkuukin tässä lehdessä järjestövaliokunnan ja oikeuspoliittisen valiokunnan esittelyllä. Kaikkia hallituksen ihmisiä voi lähestyä sähköpostitse kysymyksillä, ideoilla tai tervehdyksillä.

Tässä lehdessä useassa jutussa nousee esille myös oikeusministeriön tuottavuusohjelma. Tuottavuusohjelma vähentää työpaikkoja juuri nuorilta lakimiehiltä. Hyvä esimerkki on apulaissyöttäjäkoulutuksen jäädyttäminen vuodeksi. Onneksi kuitenkin valtakunnansyyttäjänvirastossa koulutusohjelmaa pidetään niin tärkeänä, että vuonna 2008 apulaissyöttäjiä taas koulutetaan.

Tämän lehden rikos & rangaistus -teemaosassa haastatellaan muun muassa rikosoikeuden professoria, nuorta uransa alussa olevaan rikosasioita hoitavaa lakimiestä ja nuorisovankia.

Tärkeä rikosoikeuteen liittyvä teema, jota ei erityisesti tässä lehdessä käsitellä, mutta joka ansaitsee kuitenkin tulla esille, on perhe- ja lähisuhdeväkivalta ja sen yleisyys Suomessa. Kellään meistä ei ole varaa sanoa, että se ongelma ei kosketa meitä. Joka kahdeksas suomalainen nainen joutuu jossain elämänsä vaiheessa joko lähisuhdeväkivallan kohteeksi tai sillä uhatuksi ja 61.000 suomalaislasta elää väkivaltaisessa perheessä. Luku on huomattavan suuri verrattuna muihin pohjoismaihin. Lähisuhdeväkivalta on yleistä, mutta ei yksityistä. Väkivaltaan ja sen uhkaan tulee puuttua ja sen merkit pitää tunnistaa jo ajoissa.

Suomen rikoslaki ei huomioi perheessä pitkään jatkunutta väkivaltaa

yhtenä tekona, vaan käsittelee kutakin tekoa erillisenä tapauksena. Ruotsissa rikoslakiin lisättiin vuonna 1998 säännös naisrauharikoksesta. Sen mukaan esim. pahoinpitelyt rangaistaan ankarammin, jos ne ovat osa toistuvaa väkivallan kierrettä lähisuhteessa. Rikosprosessin kanssa työskentelevien henkilöiden tulisi erityisesti ymmärtää lähisuhdeväkivallan luonne. On tärkeää myös ohjata apua tarvitsevat sitä hakemaan. Lukuisat yleishyödylliset yhteisöt ja järjestöt tekevät työtä niin väkivallan uhrien kuin tekijöidenkin auttamiseksi.

Lopuksi iloisempiin asioihin eli Nulan kevään tapahtumiin. Tsekkää ilmoitukset ja ilmoittautumis-fataljit ja -menettelyt tästä lehdestä. Tarjomme muun muassa virkistystä, viinin maistelua ja työoikeuskoulutusta. Hyvää kevättä kaikille ja muistetaan pitää melua itsestämme, me nuoret lakimiehet!

Elli Murole

ps. Palaute olis kiva ylläri

Lukijakilpailu

Kiperät kysymyksemme:

- 1) Mikä on lehden paras juttu?
- 2) Entä toiseksi paras?
- 3) Mistä aiheista sinä haluaisit lukea jatkossa?

Lähetähän vastauksesi 31.5.2007 mennessä osoitteeseen paatoimittaja@nuoretlakimiehet.fi. **Kaikkien vastaajien kesken arvomme lounaslahjakortin kahdelle** Porkkalankatu 13 G:ssä (oikeustalossa) sijaitsevaan **Cafebarbistro Tabloon** (ks. www.capitalcatering.fi). Kiitos osallistumisestasi!

Nuoret Lakimiehet -lehti onnittelee aiemman lukijakilpailun voittajaa Petra Lindbergiä Espoosta. Palkintona olemme toimittaneet hänelle Pentti Sydänmaanlakan teoksen "Älykäs itsensä johtaminen".

Nula revolveri

Asianajaja Salme Sandström:

- Parasta nykyisessä työssäsi?

Näennäinen vapaus.

- Kuinka ja mistä tulit aamulla töihin?

Kävellen kotoa.

- Terveisesi Nuoret Lakimiehet ry:n jäsenille?

Älkää polttako itseänne loppuun.

- Miten suhtaudut oikeusministeriön tuottavuusohjelmaan?

Tuottavuusohjelmaa toteutetaan väärällä tavalla, jos ruuhka Suomen tuomioistuinten ja syyttäjälaitoksen henkilökuntaa vähennetään.

Oikeusturvan toteutuminen edellyttää riittäviä henkilöresursseja.

- Mikä oli ensimmäinen työpaikka lakimiehen urallasi?

Asianajotoimisto Kauko Taipale vuonna 1972.

Kevättä rinnassa!

Tämän lehden ilmestyessä on keväät ehtinyt jo pitkälle ja lumet varmasti suureksi osaksi jo sulaneet. Se tarkoittaa myös sitä, että Nuoret Lakimiehet ry:n toimintavuosi 2007 on myös jo hyvässä vauhdissa.

Yhdistyksen uusi hallitus on jo toiminut muutaman kuukauden ja kokoonpano on mielestäni onnistunut sekoitus edellisestä hallituksesta jatkaneita konkareita ja tuoreita ajatuksia toimintaan tuovia uusia kasvoja. Alkuvuodesta on mietitty painopisteitä hallituksen toiminnassa ja kevään mittaan suunnitelmia on lähetetty täydellä vauhdilla toteuttamaan.

Uuden hallituksen yksimielisesti esiin nostama painopistealue on yhdistyksen jäsenhankinta. Hallituksen jäsen **Topi Ruotsalaisen** johdolla onkin alkuvuoden aikana ideoitu yhdistykselle jäsenhankintastrategia, jonka tulokset näemme vuoden 2008 loppuun mennessä. Strategiaan voi käydä tutustumassa ja antaa siitä pa-

lautetta myös osoitteessa www.nuoretlakimiehet.fi. Hallituksen jäsenten yhteystiedot löydätte myös netistä, joten jos ideoita, ehdotuksia, kritiikkiä tms. tulee mieleen, älkää arastelko heittää niitä ilmoille.

Edunvalvontapuolella NuLa:n edustajat Lakimiesliiton hallituksessa, eri valiokunnissa ja muissa elimissä ovat päässeet hyvin työhönsä sille. NuLa:n jäsenistön palaute edustajillemme on aina erittäin tervetullutta, oli palaute sitten ruusuja tai risuja. Liitossa työtä teettävät tällä hetkellä erityisesti meneillään olevat tupo-neuvottelut, joiden osalta myös Lakimiesliiton valiokunnat viestittävät liiton neuvottelijoille eri sektorien tavoitteita ja painopisteitä. Tässä työssä NuLa:n valiokuntaedustajat ovat aktiivisesti mukana.

Kevättä on nuorilla lakimiehillä perinteisesti rinnassa etenkin helatorstaita edeltävänä keskiviikkona, jolloin jälleen seilataan Helsingin

edustalla kevätpurjehduksen merkeissä. Meininki on taatusti jälleen rentoa ja merihenkistä ja odotan itsekin näkeväni siellä lukuisia vanhoja tuttuja. Muutenkin tapahtumatarjonta jatkuu riittoisana. Pitäkää itsenne ajan tasalla seuraamalla NuLa:n viestintää niin sähköpostitse kuin www.nuoretlakimiehet.fi:stä.

Kaiken kaikkiaan näyttää vahvasti siltä, että NuLa:n toiminta kiihtyy vuoden edetessä sekä edunvalvontaa että sosiaalisella puolella. Olkaa siis kuulolla.

Hyvää keväänjatkoa toivotellen,

Mikko Salo

Kutsu Nuoret Lakimiehet ry, Unga Jurister rf:n yhdistyksen sääntömääräiseen kevätkokoukseen

Nuoret lakimiehet ry, Unga Jurister rf –yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidetään 8. päivänä toukokuuta 2007 kello 19.00 Lakimiesliiton ylähuoneella osoitteessa Uudenmaankatu 4-6.

Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 7 §:n mukaan yhdistyksen kevätkokoukselle kuuluvat asiat. Mahdollinen valtakirja tulee esittää kokouksessa yksilöitynä joko alkuperäisenä, kopiona, sähköpostitulosteena tai telekopiona. Yhdistyksen varsinainen jäsen voi edustaa kokouksessa itsensä lisäksi enintään kolmea yhdistyksen äänioikeutettua jäsentä. Tervetuloa!

Helsingissä 13. päivänä helmikuuta 2007

Hallitus

Nuoret Lakimiehet ry:n edustajat Lakimiesliitossa 2007

Hallitus ja valiokunnat

Lakimiesliiton hallitus	Mikko Salo
Stipenditoimikunta	Mikko Salo (vpj), Jan Hjelt
Opiskelijavaliokunta	Mikko Salo (pj), Eija Warma(vpj)
Järjestövaliokunta	Matti Hietanen
Yksityissektorin valiokunta	Suvi Hirvonen, Salla Tuominen
Tasa-arvojaosto	Olli Kärkkäinen
Oikeuspoliittinen valiokunta	Annukka Nurmi
Koulutuspoliittinen valiokunta	Olli Kärkkäinen, asiantuntijajäsen Matti Hietanen
Lakimiesuutisten toimitusneuvosto	Elli Murole
Julkisen sektorin valiokunta	Une Tyynilä (varajäsen)
Hengellisen työn toimikunta	Kirsi Puoliväli

Lakimiesliiton työttömyyskassan hallitus Jussi Laurikainen, Olli Kärkkäinen (varajäsen)

Valtuuskunta: Hanne Juntunen, Salla Suominen ja Salla Tuominen

Nula revolveri

Asianajaja Ulf Månsson:

- *Parasta nykyisessä työssäsi?*

Itsenäisyys ja tietty vapaus sen suhteen, mitä juttuja otan hoidettavakseni ja mitä ei.

- *Kuinka ja mistä tulit aamulla töihin?*

Kotoa, myöhästyneenä, siksi autolla (hävettää). Olin vaihtanut koiran ulkoilutusvuoron ja unohtanut, että ensimmäinen asiakastapaaminen oli jo (!) klo 9.

- *Terveisesi nuoret lakimiehet ry:n jäsenille?*

Ei ole järkevää rientää tukka hulmuten uraputkea vaan hellittääkää välillä ja huolehtikaa ajoissa kunnostanne ja terveydestänne ja sitä mukaa myös tulevasta työkyvystänne.

- *Miten suhtaudut oikeusministeriön tuottavuusohjelmaan?*

En juuri mitenkään kun en ole siihen tarkemmin perehtynyt (punastelee nolona).

- *Mikä oli ensimmäinen työpaikkasi lakimiehen uralla?*

Itse asiassa aloitin ”lakimiehen uraani” pankin notariaattiosastolla jo vuotta ennen oikeustieteelliseen pääsyä, jatkoin sitä jonkun aikaa opintojen ohella, työskentelin niiden ohella myös eräässä asianajotoimistossa, kunnes kyllästyin siihen, ja menin Yleisradioon radiokuuluttajaksi (!). Sille uralle olisin varmaan jäänytkin, ellei minulle olisi tarjottu työtä eräästä toisesta asianajotoimistosta – nopean valmistumisen edellytyksellä. Niinpä ikuinen opiskelija otti ja valmistui kolmessa kuukaudessa. Sille uralle sitten jäin... Eli voisin sanoa, että asianajoura valitsi minut, eikä toisin päin.

Järjestövaliokunta

Matti Hietanen

Suomen Lakimiesliiton järjestövaliokunnassa käsitellään ja valmistellaan liiton järjestötoimintaa koskevia asioita sekä asioita, joita ei ole määrätty liiton muiden toimielimien vastuulle. Valiokunnan tehtävät ovat siten vaihtelevia ja monipuolisia. Tehtävistä on kuitenkin löydettävissä selkeät painopistealueet. Valiokunnan puheenjohtajana toimii Pekka Liesivuori ja sihteerinä lakimiesliiton järjestöpäällikkö Olli Niemi. Nuoret Lakimiehet ry:n edustaja valiokunnassa on Matti Hietanen.

Yksi järjestövaliokunnan keskeisimmistä tehtävistä on suunnitella ja järjestää erilaisia jäsentapahtumia. Lakimiesliiton valtakunnallinen kesätapahtuma järjestetään ensi kesänä Turussa Ruisrockin yhteydessä. Kesätapahtuman uudistunut ympäristö vastaa aiempia vuosia paremmin nuorten lakimiesten toiveita. Pääkaupunkiseudun kesätapahtuman formaattia uudistettiin viime kesänä, jolloin tilaisuus aloitettiin leffan merkeissä Tennispalatsissa. Uudistus sai erittäin positiivisen vastaanoton ja samalla linjalla jatketaan tänä kesänä. Valiokunta organisoii myös useita pienempiä tapahtumia, kuten golf-, tennis-, juoksu- ja muita urheilutapahtumia. Nuoret Lakimiehet ry on aktiivisesti mukana liiton järjestämisessä publiikkitilaisuuksissa tekemässä yhdistystä tunnetuksi vastavalmistuneiden parissa.

Toinen valiokunnan keskeinen tehtävä on jäsenille tarjottavan koulutuksen suunnittelu ja toteuttaminen. Lakimiesliitto tarjoaa jäsenilleen maksutonta urakoulutusta, joka keskittyy yleiseen työelämävalmennukseen, esimerkiksi esiintymistaitoon.

Lisäksi liitto järjestää erilaisia tietoisuuskutyyppejä seminaareja. Myös lakimiesliiton tarjoamat jäsenedut ovat järjestövaliokunnan vastuulla. Etuihin kuuluvat tällä hetkellä esimerkiksi alennukset lehdistä ja ammattikjallisuudesta, matkoista ja majoituksesta sekä autonvuokrauksesta.

Muita järjestövaliokunnan keskeisiä tehtäviä ovat jäsenetujen kehittäminen, järjestötutkimukset, tiedotus sekä liiton jäsenhankinnan kehittäminen. Nuoret Lakimiehet muuten voitti edellisen Suomen Lakimiesliiton jäsenjärjestöille suunnatun jäsenhankintakilpailun.

JÄRJESTÖVALIOKUNNAN ALAISET ELIMET

Järjestövaliokunnan alaisena elimenä toimivat tasa-arvojaosto ja hengellisen työn toimikunta. Tasa-arvojaosto seuraa, kokoaa tietoa ja tekee selvityksiä lakimiesliiton nais- ja miesjäsenien asemasta työelämässä, palkkauksesta sekä muista tasa-arvoon liittyvistä asioista. Lakimiesliiton tasa-arvojaosto on edelleen ainoa AKAVA:n piirissä toimiva liittokohmainen tasa-arvoelin. Hengellisen työn toimikunnan tavoitteena on pohjata yhteiskunnallisia, eettisiä, moraalisia ja uskonnollisia kysymyksiä.

PAIKALLISASIAMIEHET

Järjestövaliokunnan vastuulle kuuluvat Helsingin ulkopuolella lakimiesliittoa edustavat paikallisasiamiehet. Paikallisasiamiehet toimivat yhdyssiteenä liiton sekä paikallisten lakimiesten ja heidän yhdistystensä välillä. Paikallissiamiehet tiedottavat liittoa koskevista asioista kuten jäseneduista, järjestäytymisestä, palkan neuvotteluista ja muusta liiton toiminnasta sekä avustavat kurssien ja tiedotustilaisuuksien järjestämisessä. Paikallisasiamiehet nimittää liiton hallitus.

Matti Hietanen ja Annukka Nurmi

VAIKUTTAMINEN LIITON TOIMINTAA

Järjestövaliokunnan kautta on mahdollisuus vaikuttaa Suomen Lakimiesliiton toimintaan, jäsenetuihin, järjestettävään koulutukseen ja tapauxmiin. Koska uudet ideat ovat aina tervetulleita, toivotaankin järjestövaliokunnassa Nulan hallituksen tuovan esille jäsenistönsä ajatuksia lakimiesliiton toiminnan kehittämistä koskevia ajatuksiaan, jotta Suomen Lakimiesliiton palvelut vastaisivat entistä paremmin myös nuorten juristien tarpeita. □

Oikeuspoliittinen valiokunta

Annukka Nurmi

Oikeuspoliittisen valiokunnan puheenjohtajana toimii asianajaja Risto Sipilä Asianajotoimisto Borenus & Kemppiseltä. Hän on toiminut Lakimiesliiton hallituksessa ja oikeuspoliittisen valiokunnan puheenjohtajana vuodesta 2006. Valiokunnan sihteerin tointa hoitaa Lakimiesliiton lakimies Sirpa Pasula. Valiokuntatehtäviensä lisäksi hän toimii liiton lakimiehenä tehtävinään työ- ja virkasuhdeneuvonta ja jäsenen avustaminen työsuhteeseen liittyvissä erimielisyystilanteissa, esimerkiksi neuvotteluissa työnantajan kanssa. Sirpa Pasula on toiminut tehtävässä syksystä 2006 lähtien. Nulan edustaja valiokunnassa on Annukka Nurmi.

Risto Sipilä, millaisena näet oikeuspoliittisen valiokunnan roolin ja merkityksen Lakimiesliitossa?

Oikeuspoliittinen valiokunta on tärkeä forum muun muassa vaikutettaessa lainsäädännön kehitykseen lakimiesten kannalta keskeisillä alueilla sekä soviteltaessa eritaustaisten ja eri ammateissa toimivien lakimiesten näkemyksiä koko liiton kannanotoiksi. Tulevaisuudessa näen valiokunnan roolin kasvavan etenkin vaikutettaessa lakimieskunnan kannalta tärkeisiin kysymyksiin jo asioiden valmisteluasteella, ennen virallisten lausuntojen antamisvaihetta.

Mikä on puheenjohtajuuskautesi aikana ollut valiokunnan tärkein oikeuspoliittinen teko?

Olen toiminut nyt vuoden valiokunnan puheenjohtajana. En vielä lähtisi nostamaan mitään yksittäistä asiaa juuri oman valiokuntamme saavutukseksi. Valiokunnalla on oma tehtävänsä hallituksen valmisteluelimenä ja tuon tehtävän täyttämässä on nähdäkseni onnistuttu hyvin.

Yksittäisistä tapahtumista haluan kuitenkin tässä yhteydessä tuoda esiin valiokunnan viime syksynä järjestämän kriminaalipolitiikkaa koskevan tilaisuuden, joka oli onnistunut ja toi myös liitolle positiivista julkisuutta.

Sirpa Pasula, valiokunnan sihteerinä olet oikeuspoliittisen vaikuttamisen aitiopaikalla. Valiokunnan tärkein tehtävä on valmistella Lakimiesliiton oikeuspoliittisiin kysymyksiin antamat lausunnot liiton hallitukselle. Minkälaisista asioista lausuntoja annetaan, kuinka lausunnotuonnos valmistuu ja miten sitä valiokuntatyössä käsitellään?

Lausuntoja annetaan ajankohtaisista lainsäädäntöhankkeista ja etenkin lakimiestyön kannalta keskeisistä lainuudistushankkeista. Valiokunta seuraa erityisesti oikeusministeriössä vireillä olevia uudistushankkeita. Käytännön työssä valiokunta sopii jäsentensä kesken eri ministeriöiden lakihankkeiden seurantavastuut. Lausunnot valmistellaan työryhmässä, johon kuuluu muutama valiokunnan jäsen. Valiokunnan kokouksessa käydään periaatteelliset keskustelut sekä etsitään yhteinen kanta asiaan. Lausunnon valmistelu voi usein tapahtua myös sähköpostitse. Lopuksi liiton hallitus käsittelee ja hyväksyy valiokunnan valmisteleman lausunnon ennen sen antamista.

Oikeuspolitiikan tavoitteena on oikeudenmukainen yhteiskunta, oikeusolojen kehittäminen, avoin lainvalmistelu ja laadukas lainsäädäntö. Lausuntoja annetaan erityisesti oikeuslaitokseen ja oikeudenkäyntiin liittyvistä asioista. Lausunnoissa kiinnitetään huomiota tasa-arvokysymyksiin, yrittäjyyteen liittyviin tekijöihin sekä muihin liiton eri jäsenryhmille tärkeisiin näkökulmiin.

Mitä muita tehtäviä oikeuspoliittisella valiokunnalla on?

Valiokunta järjestää keskustelutalouksia ajankohtaisista aiheista,

joihin halutaan vaikuttaa. Viime syksynä järjestettiin tilaisuus "Miksi vankiluku kasvaa ja kuka sen maksaa?" Vankiluvun rajusta noususta seuraa pakollisia kustannuksia, joita ei ole riittävästi huomioitu etukäteen ja jotka on maksettava. Vankeinhoidon viedessä yhä enemmän varoja, oikeusministeriöllä on vähemmän mahdollisuuksia oikeuslaitoksen, syyttäjätoiminnan ynnä muun kehittämiseen. Muutoksenhakukeinojen kehittäminen ja juttujen käsittelyaikojen lyhentäminen ovat nyt ajankohdaisia asioita, joita oikeusministeriön asettamat työryhmät ovat selvittäneet. Myös hallinnon toimimattomuuteen halutaan löytää tehokkaita keinoja.

Lakimiesliitto edustaa noin 15.000 suomalaista lakimiestä. Lakimiesliitto antaa vuosittain 15-20 lausuntoa lainvalmisteluun liittyvistä kysymyksistä. Kuinka paljon liiton sana painaa lainvalmistelussa?

Parempaa sääntelyä saadaan aikaiseksi, kun kuullaan asioista niitä tahoja, joita asiat koskevat ja jotka niitä hoitavat. Lausuntoja pyydetään myös liiton alayhdistyksiltä. Lausuntojen vaikutus voi olla tehokkaampi, jos useampi taho lausuu asioista samansuuntaisesti.

Miten muuten Lakimiesliitto vaikuttaa lainvalmisteluun ja oikeuspolitiikkaan kuin antamiensa lausuntojen kautta?

Tärkeintä on vaikuttaa lainsäädäntöhankkeisiin ennen niiden valmistumista. Liiton johto ja hallituksen jäsenet ovat yhteydessä ministeriöiden johtoon ja kansanedustajiin, oikeuspoliittisen valiokunnan jäsenet valmistelijoihin. Edellä kuvatun kaltaisilla seminaareilla ja tiedotustilaisuuksilla saadaan asioita esille julkisuudessa ja ongelmille näkyvyyttä. Liiton ja sen alayhdistysten edustajia kuullaan usein myös eduskunnassa lakiehdotuksia käsiteltäessä. □

Nuori lakimies - liity liittoon!

Mikko Salo

Nuoret Lakimiehet ry on yksi Suomen Lakimiesliiton perustaja-järjestöistä ja suurin osa NuLa:n jäsenistä kuuluu myös Lakimiesliittoon. Niinpä NuLa:n jäsenistöä varmasti kiinnostaa, mitä Lakimiesliitossa tapahtuu ja mitä Lakimiesliiton luottamusjohto ajattelee. Nuoret Lakimiehet keskustelikin Lakimiesliiton hallituksen puheenjohtaja Asko Nurmen kanssa muun muassa edunvalvonnasta, jäseneduisista sekä Lakimiesliiton viimeaikaisista onnistumisista ja haasteista.

Asko Nurmi (49) työskentelee Turun käräjäoikeudessa käräjätuomarina ja on vuodesta 2003 ollut Lakimiesliiton hallituksen puheenjohtaja. Nurmella on pitkään liiton parhaalta näköalapaikalta vaikuttaneena konkarina selkeä käsitys siitä, miten Lakimiesliitto toimii ja vaikuttaa suomalaisessa järjestökentässä ja mitä Lakimiesliitto jäsenistölleen tarjoaa.

EDUNVALVONTA ON TÄRKEINTÄ

Nurmen käsitys Lakimiesliiton olemassaolon ensisijaisesta tarkoituksesta on selvä: edunvalvonta on ykkösen. Sen hän kertoo mielellään myös kenelle tahansa nuorelle juristille, joka tulee Nurmelta kysymään, miksi kannattaa liittyä Lakimiesliittoon ja mitä Lakimiesliitto jäsenelleen tarjoaa vastineeksi jäsenmaksusta.

“Suomisen Ollin ajat ovat, jos niitä koskaan on ollutkaan, lopullisesti ohi. Lakimiestutkinnolla ei pääse jäseneksi eliittiklubiin, jossa herra herrasta huolen pitää”, Nurmi lataa. “Jokainen etu, oli se sitten yksi euro lisää tilipussiin tai yhden viran vakiinaistaminen tai yksi uusi sijaisuus,

on jonkun neuvottelema. Ei niitä tule muuten vain. Tämä ei ehkä ole tämännäpäiväisten yksilökeskeisten arvojen mukaista argumentaatiota, mutta se on totta, halusimme sitä tai emme”, hän jatkaa.

Edunvalvonnan mainostamisella Nurmi ei halua väheksyä erilaisten Lakimiesliiton tarjoamien jäsenetujen merkitystä. “Liitollahan on monenlaista mainiota jäsenetua kuten työnvälitystä, mökkejä, vakuutusetuja, alennuksia ammattikirjallisuudesta bensaan ja sen sellaista. Olen vain yksinkertaisesti sitä mieltä, että ammattiyhdistys ei voi perustella olemassaoloaan jäsenetuisuuksilla”, hän toteaa.

“Kaikki jäsenedut, joita Liitto voi hankkia, tulee hankkia. Vierumäeltä ostettu uusi lomaosake ja uudet alennukset eräisiin vakuutuksiin osoittavat, että niitä pyritään jatkuvasti kehittämään.” Nurmi kertoo, että kevään kuluessa Liitto pyytää apua jäsenistöltään ja kyselee ideoita jäsenetuuksien petraamisesta. “Eli jos suinkin jollakulla on kelvolliseksi epäilemiään ideoita jäsenetujen kehittämiseksi, niin odotakoot hetken, aiheesta on tulossa kilpailuntapainen.”

Lakimiesliiton jäsenmaksua Nurmi ei näe kovin korkeana: “Minä näen asian pelkistetyksi niin, että Lakimiesliittoon liittyminen ei ole moraalinen valinta. Liittymättömyys on. Verottajan suosiollisen vastaanoton jälkeen itse rahoitettavaksi osuudeksi jää, vaikka ei välittäisi yhdestäkään Liiton tarjoamasta jäsenedusta lainkaan, niin vähäinen summa, että kyseessä on enää moraalinen kannotto: kieltäydyn maksamasta edunvalvonnasta, koska muut tekevät sen puolestani ja saan silti samat edut”, hallituksen puheenjohtaja tykittää.

“Niin ja se Loimaan kassa... sen jäsenyyshän on kalliimpi kuin Lakimiesliiton oman työttömyyskassan.

Jos siis ideologisista syistä vastustaa akavalaista edunvalvontaa.”

OPISKELIJAMÄÄRÄT JA VALTION TUOTAVUUS-OHJELMA

Edunvalvontatyössä päällimmäisinä olevista asioista Nurmi nostaa esiin opiskelijamäärät ja valtion tuotavuusohjelman.

“Keskeisin edunvalvontaongelma on ollut jo jonkin aikaa eräät suunnitelmat kasvattaa opiskelijamääriä täysin kysyntää vastaamattomalla tavalla. Vaikka on tiettyjä toiveita siitä, että ns. neljännen tiedekunnan perustaminen taitaa toistaiseksi jäädä, ei päättäjiin vaikuttamista asiallisen informaation välittämisellä voi vielä unohtaa.” Nurmi kantaa opiskelijamäärätaistelussa huolta erityisesti opiskelijoiden ja nuorten lakimiesten työllisyystilanteesta. “Näiden kahden ryhmän kannalta neljännen tiedekunnan tuottaman lakimiesmäärän lisäys olisi varovasti ilmaisten varsin kielteinen”, hän toteaa.

Valtion tuotavuusohjelmasta Nurmi ei löydä mitään hyvää sanottavaa. “On merkkejä siitä, että suunnitellut henkilöstövähennykset toteutetaan vaikka vastaavaa työn rationalisointia ei voitaisikaan saavuttaa.

Tilanne on absurdi: kukaan ei tunnusta tällaista haluavansa tai tarkoitaneensa. Silti se näyttää toteutuvan”, hän puuskahtaa.

Nurmi näkee tuottavuusohjelman jälkeisessä tilanteessa tuplasti ongelmia. “Jäljelle jäävien työntekijöiden työssä viihtyminen vähenee, ja tähän pitäisi löytää lääkkeitä. Valtion työpaikkojen vähenemisen tuloksena syntyy myös paineita kehittää lakimiestutkintoa tavalla, joka antaisi entistä paremmat kilpailuedut yksityisen puolen työtehtävistä kisattaessa. Tuottavuusohjelman seuraukset heijastuvat monelle taholle.”

KIIREINEN TUPOVUOSI MENEILLÄÄN

Tänä vuonna neuvotellaan jälleen tulopoliittista kokonaisratkaisua, joten ammattiliitoissa eletään kiireistä aikaa. Lakimiesliittoa kuulee joskus kritisoitavan edunvalvontatyön liiasta näkymättömyydestä, koska suurin osa työstä tehdään osana Akavan neuvottelutoimintaa.

“Vaikka Lakimiesliitto on kaikkein kaunein ja ylvin akavalaisessa yhteisössä, on tosiasia, että olemme vain yksi liitto muiden joukossa”, Nurmi tunnustaa. “Tämä ei kuitenkaan ole vain kielteinen seikka, sillä Lakimiesliiton jäsenkunta sijoittuu akavalaisessa kentässä sektoriin, jossa monet “yleisakavalaiset” tavoitteet, kuten prosenttilinjaiset palkan korotukset, ovat varsin suotavia. Niin ollen työ tuollaisten tavoitteiden tukemiseksi, vaikkakaan liitto ei siinä erikseen julkisuuteen pääsekään, on ensiarvoisen tärkeää”, hän jatkaa.

Nurmi haluaisi, että alettaisiin miettiä, miten hänen mielestään harhaanjohtavasta nimikkeestä “solidaarinen palkkapolitiikka” päästäisiin sellaiseen solidaarisuuteen, joka ei mitätöi koulutuksen arvostusta, kuten “solidaariset” eurokorotukset tekevät. “Onko jo aika vaikuttaa Aka-

Asko Nurmi, Suomen Lakimiesliitto: “Jokainen etu on jonkun neuvottelema. Ei niitä tule muuten vain.”

vassa siihen, että alamme puhua koulutussolidaarisesta eli progressiivisesta palkankorotuslinjasta”, hän kysyy. Konkreettisenä linjauksena tämän vuoden tupon osalta Nurmi asettaa kynnyskysymyksiä sen, että viime kerran sopimukset valtion virkojen palkkojen jälkeenjääneisyyden tarkistuksista toteutetaan.

ONNISTUMISIA

Kun Asko Nurmea pyydetään listaamaan Lakimiesliiton viime vuosien suurimmat onnistumiset, nostaa hän esiin kolme saavutusta: neljännen tiedekunnan ja ehdotetun tuomarikoulutusjärjestelmän torppaaminen sekä oikeusministeriön lisäbudjetti.

Nurmen käsitys tilanteesta, jossa oltaisiin, mikäli neljäs oikeustieteellinen tiedekunta olisi perustettu, on karu: “Jos Lakimiesliitossa ei olisi tehty merkittävästi työtä, olisimme nyt tilanteessa, jossa meillä koulutettaisiin oikeustieteilijöitä neljässä tiedekunnassa ja vastavalmistuneiden määrä olisi vuosittain satakunta nykyistä suurempi. Tämän erehdyksen merkitys lakimiesten työllistymiseen ja ainakin alku-uran palkkatasoon olisi ollut todella vakava”, hän lataa.

Toinen hanke, jonka Nurmi mielellä näki painuvan syväjäähän, on oikeusministeriössä puuhattu tuomarikoulutussysteemi kaavailussa muodossaan. “Jos Lakimiesliitossa, tuomarijärjestöjä unohtamatta, ei olisi tehty merkittävästi työtä, olisi meille tuomarikoulun nimellä tarjottu paketti, jossa tuomariuraa olisi entisestään suljettu, lakimiesvirkoja tuomioistuimissa vähennetty ja viimeinenkin mahdollisuus auskultoinnin kehittämiseksi koulutuksellisempaan suuntaan menetetty.”

Oikeusministeriön lisäbudjettiin Nurmi on tällä erää tyytyväinen. “Jos Lakimiesliitossa ei olisi tehty merkittävästi työtä, olisi oikeusministeriö jäänyt vaille viimeistä budjettilisäystä, miljoonaa euroa. Ministeriön oman ilmoituksen mukaan sillä saatiin 15 uutta virkaa ensi vuodeksi”, Nurmi myhäilee. “Toivottavasti kaikki 15 ovat Liiton jäseniä”, hän jatkaa.

HAASTEENA JÄSENMAÄRÄ

Merkittävimpänä yleisenä haasteena Lakimiesliitolla ja ammattiyhdistyksillä yleensäkin on Nurmen mielestä jäsenmäärän kasvattaminen. “Yleisellä tasolla ammattiyhdistysten jäsenmäärät ovat laskussa. Lakimiesliitolla jäsenmäärä on nousussa, mutta järjestäytymisaste on lievässä laskusuunnassa. Toisin sanoen prosentuaalisesti yhtä suuri osa kuin ennen ei liity jäseneksi.”

Nurmi ihmettelee tätä kehitystä ja vaikuttaa hieman kummastuneelta nykyisen tilanteen edessä. “En tiedä miksi tätä kutsuisin... yleinen välinpitämättömyys, älyllinen epärehellisyys, itsekkyyt? Näyttää siltä, että enenevä osa uusista lakimiehistä edellyttää suoraa taloudellista hyötyä perusteeksi liittyä jäseneksi tai pysyä jäsenenä. Ja tämä peruste pitää voida osoittaa joka vuosi erikseen”, Nurmi päivittelee. “Sen sijaan ns. syyksi erota riittää mikä tahansa sattumus, kuten postitusfirman sekoilu jäsenmaksulomakkeiden kanssa! Joskus tuntuu valitettavasti, että sille perustyölle, jota Liitto tekee, ei haluta laskea mitään arvoa. Sen tekee joku muu. Neuvottelijoiden palkat maksaa joku muu.”

□

Käytä tilaisuutesi hyväksi ja kysy Askolta Lakimiesliitosta! Asko Nurmi on lupautunut vastaanamaan Nuoret Lakimiehet ry:n jäsenten Nuoret Lakimiehet -lehden toimitukseen lähettämiin hänelle osoitettuihin kysymyksiin. Lähetä kysymyksesi sähköpostitse osoitteeseen paatoimittaja@nuoretlakimiehet.fi. Kysymyksiä ja vastauksia julkaistaan Nuoret Lakimiehet lehdessä 2/2007.

LUXusta Nulan pikkujouluissa

Topi Ruotsalainen

Nuoret Lakimiehet r.y.:n vuosittaiset pikkujoulut järjestettiin 15. joulukuuta 2006, edellisvuosista poiketen täysin uudella konseptilla. Ravintola Teatterin sijaan juh-lakansa kokoontui alkuillasta Kampin keskuksen kulmalle Café Talentumiin josta meno jatkui VIP-kutsun siivittämänä yökerho Lux:ssa. Pikkujouluihin oli perin-teitä kunnioittaen kutsuttu sekä Nulan että YKLA:n jäsenet.

Talentum ja Nuoret Lakimiehet r.y. ovat tehneet menestyksestä yhteistyötä jo useiden vuosien ajan. Tällä kertaa saavutettiin kokonaan uusi aluevaltaus kun symbioosia lähdettiin rohkeasti hakemaan virallisen koulutus- ja kirjabusineksen ulkopuolelta. Niinpä perjantaina 15. joulukuuta Nuorilla oli etuoikeus kokoontua viettämään pikkujoulujaan Talentumin alakerrassa sijaitsevaan Café Talentumiin, joka osoittautuikin suorastaan ihanteelliseksi tilaksi. Ei vähiten juuri erinomaisen sijaintinsa takia, sillä Annankadun puolella aivan Kampin keskuksen vierestä ei termi ”keskeinen sijainti” juuri tarkentune.

Tilaa oli sopivasti 60 hengelle ja valtaiset lasiseinät Annankadun sekä Urho Kekkosen kadun puolelle loivat facilitateit joita ei voi kehua muuten kuin mahtaviksi. Myös Talentumin taskforce **Mikko Salo, Petri Laurila** ja **VP Matilainen**, sekä Amican muonitusvastaavat **Leenan** johdolla ansaitsevat ison kiitoksen vauvannäöstään.

Nulan sekä YKLA:n juh-lakansaa alkoi virrata sisään pääkallopaikalle heti klo 18 pintaan. Sisällä heitä odotti herkullinen noutopöytä pikkusuo-

laista, salaattia, makeita herkkuja, karkkeja ym. asiaankuuluvaa naposteltavaa. Ihastusta herätti myös täyteen kasattu hyllykkö kylmää olutta, siideriä sekä lonkeroa. Luonnollisesti myös sekä puna- että valkovii-niä löytyi ruokajuomiksi heti tarjoilupöytien vierestä.

Tällä paketilla saatiinkin juhlatun-nelma iloisesti käyntiin. Valtavien lasiseinien avustuksella Nulan hyväntuulinen juhlinta herätti tasaisesti mielenkiintoa myös ulkopuolella kadulla ohikävelevissä ihmisissä, mutta tällä kertaa rahvaalle ei ollut sijaa majatalossa; members only kuten sääntö kuuluu.

Muutaman ensimmäisen tunnin ja ruokailusessioiden jälkeen hallituksen puheenjohtaja **Janne Nyman** piti juh-lakansalle lyhyen ja ytimekkään tervetuloivotuksen, joka toimi myös virkakautensa päättävän puheenjohtajan kiitospuheena jäsenistölle. Snapsit oli jaettu sopivasti valmiiksi ja puhe päättyi iloiseen juomalauluun joka varmasti kuului myös talon ylempiin kerroksiin.

Syötävää tuntui riittävän yllin kyllin, kuten Nulan juhlissa on viime vuosina totuttu kokemaan. Täytekakkuakin tarjottiin, ja se teki kauppaansa yllättävänkin tehokkaasti huomioiden sen valtaisan 80 hengelle mitoitettun koon. Eipä silti että koolla olisi merkitystä tässä(kään) asia-yhteydessä.

Tämän jälkeen lyötiin bilemyrskyn silmään uusi strateginen vaihde kun kevätpurjehduksien snapsitarjoiluista jäsenistölle tuttu hallituksen DynamicDuo kokosi kasaan baarituksen jonka monipuoliset valikoimat tulivat ilmeistä päätelleen juh-lakansalle täytenä yllätyksenä. Baari oli luonnollisesti avoin kaikille jäsenille, all inclusive kuten suuressa maailmassa rapakon takaisissa paremmissa piireissä on tapana.

GinTonic jäiden ja lemonin säes-tämänä osoittautui yllätys yllätys juristien keskuudessa suosituimmaksi tilaukseksi, mutta myös CubaLibrejä sekä Valkovenäläisiä tarjoiittiin jatkuvalla syötöllä. Baileys-pohjaisia drinkkejä kohditettiin tasa-arvoa kunnioittaen kauniimman sukupuolen edustajille ja Vodka-RedBull tuntui nauttivan suosiota etenkin YKLA:n miesten keskuudessa. Tunnelma nousi vähitellen kirjaimellises-

ti kattoon ja iloista juhlakansaa hemmoteltiin monipuolisella tarjoilulla jonka kvalitateetti saatikka kvantitateetti ei jättänyt jossiteltavaa.

Kello rupesi lähenemään yhtätoista kun alkoi pohdinta seuraavaan paikkaan siirtymisestä. Sijaintia oli etukäteen ehditty miettiä ja synergiaedun nimissä jatkot olikin päätetty järjestää Yökerho Lux:ssa melkein pä kulman takana, kävelymatkaa kertyi kokonaista viisi minuuttia. Aika olisi voinut muodostua olennaisesti lyhyemmäksi, mutta avoimen baarin tarjoilulla saattoi myös olla tiettyä kävelysuoritusta heikentävää vaikutusta.

Sisäänpääsy oli luonnollisesti yhdistyksen jäsenille ilmainen, VIP-puolelta. Jonotukseenkaan ei tuhlaantunut turhaa efforttia ja jostain syystä ensimmäisen tunnin aikana kenelläkään Café Talentumista tulleella ei tuntunut olevan pakottavaa kiirettä baaritiskille; nestetankkausta voitaneen siis pitää sängen oikeaoppisena. Suurin osa porukasta viihtyi

Lux:ssa pitkälle pikkutunneille asti ja epävirallisen jäsengallupin perusteella kyseessä oli erittäin onnistunut bilepaketti kaiken kaikkiaan.

Illan konseptin huomioiden ei voinut myöskään välttyä kysymykseltä lieneekö koskaan aiemmin vapaa-

ehtoisen yhdistystoiminnan jäsenille tarjottu konkreettisempaa vastinetta minimaaliselle vuosimaksulleen. Ensi vuonna juhlietaan uudestaan uusien kujeiden merkeissä, kaikki vanhat ja uudet jäsenet tervetuloa mukaan. □

Viininmaistelu

- snobbailua vai harrastus siinä missä suunnistuskin?

Niklas Andberg

Mitä viini itse asiassa edes on? Sanakirjan mukaan se on “yleensä rypäleistä käymisteitse valmistettu alkoholijuoma”. Tosiasiassa viini on ensisijaisesti nautintoaine ja ruoan kumppani. Oikein yhdisteltyinä yksinkertaisimmatkin ruokalajit ja kaikkein vaatimattomimmatkin viinit saattavat maistua ihastuttavilta makuelämyksiltä. Toisaalta väärän viinin valinta saattaa pilata parhaankin aterian. Suurin ongelma saattaa olla oikean yhdistelmän löytäminen.

Viinin historia ulottuu todella kauaksi menneisyyteen. Viinin tiedetään syntyneen idässä samaan aikaan kuin kulttuurikin. Se millaisena me nyt tunnemme viinin, on kuitenkin täysin eri juomaa. Meidän jäljitettävissämme oleva viiniaika alkoi vuoden 1100 eKr. tienoilla, kun foinikialaiset ja 350 vuotta myöhemmin myös kreikkalaiset alkoivat perustaa siirtokuntia Välimeren rannoille. Silloin viini saapui “kotiinsa”, eli Italiaan, Ranskaan ja Espanjaan. Toki valmistusmenetelmät ja käytettävissä oleva tekniikka on tuona aikana muuttunut, mutta ei kuitenkaan merkittävästi.

Mitkä asiat sitten oikein vaikuttavat viinin luonteeseen? Ilmeisestikin yksi ratkaisevista tekijöistä, joka erottaa yhden viinin toisesta, on raaka-aineena käytettävä rypälelajike. Sen lisäksi, että kypsemmistä ja maakeammista rypäleistä tulee alkoholipitoisempaa viiniä, niin eri rypälelajikkeista tulee erilaisia viinejä.

Seuraavaksi tärkein tekijä on ilmasto. Viini kasvaa parhaiten, ja oi-

keastaan ainoastaan, 30. ja 50. leveyspiirien välissä. Ihanteellinen vuoden keskilämpötila on 15 astetta. Kasvukautenaan viini tarvitsee vähintään 1 300 tuntia auringonvaloa ja 800 mm sadetta. Tämän jälkeen viiniin vaikuttavat eniten kasvatus- ja valmistusmenetelmät.

Itse rypälewiinit voi jaotella värin ja kuplivuutensa perusteella neljään ryhmään: puna-, valko-, rosee- ja kuohuviineihin. Kukin ryhmistä voidaan vielä lokeroida yksityiskohtaisimpiin luokkiin, joista hyvänä esimerkkinä samppanja. Kaikki samppanja on kuohuviiniä, mutta kaikki kuohuviini ei ole samppanjaa.

Maailmassa tuotetaan viiniä noin 260 miljoonaa hehtolittraa joka vuosi. Suurimmat tuottajamaat ovat Ranska, Italia, ja Espanja, jotka tuottavat noin puolet koko maailman tuotannosta. Yhdysvallat ja Argentiina tulevat listalla seuraavina, mutta Yhdysvaltojen tuotanto on ainoastaan puolet Espanjan tuotannosta ja Argentiinan vielä merkittävästi vähemmän.

Nyt kun itse viini on pääpiirteittäin selvitetty, niin voimmekin siirtyä sen maistamiseen. Aloittelevista viininjuojista kaikki viinit maistuvat enemmän tai vähemmän samalta. Viini on yksinkertaisesti viiniä. Viinin maku muuttuu täysin, kun alamme maistella sitä kuin ammattilaiset.

Viinin maistaminen, toisin kuin sen pelkkä juominen, tuo esille viinin tarinan käyttämällä apunaan maistelijan näkö-, haju- ja makuais-tia. Kun katsot, haistelet ja maistat viiniä, niin kukin aisti joko vahvistaa tai kumoo muiden aistien havainnot – tässä yksinkertaisuudessaan prosessi, jolla päätelmät mais-

teltavasta viinistä tehdään. Kuten musiikista ja taiteestakin, niin myös viinistä nauttii enemmän jos siitä saa vähäisintäkään lisätietoa. Jokainen meistä voi harrastaa viinejä. Toisten haju- ja makuaisit saattavat olla tarkempia kuin toisten, mutta loppupeleissä tällä asialla ei ole suurtakaan merkitystä nautinnon kannalta.

Viinikieltä on usein moitittu yli-ampuvaksi ja monisanaiseksi hälynpölyksi, jonka seurauksena viiniharrastus on leimattu “snobbailuksi”. Kaikissa viiniä tuottavissa maissa on vuosisatojen kuluessa kehittynyt oma sanastonsa, jolla kuvataan viinin aistinvaraisesti havaittavia ominaisuuksia. Tosiasiassa itse viinikieli ei kuitenkaan ole tarkka kieli, sillä eri maiden väliset standardit puuttuvat siitä kokonaan. Jopa alan asiantuntijoiden käyttämissä termeissä on vivahte- ja jopa merkityseroja. Helppointa lienee yrittää löytää viinistä joku jokapäiväiseen elämään liittyvä aistimus, jolla on maistajalle vissi merkitys.

Kysyttäessä, että mikä viini sitten on hyvä, niin voit huoletta aina vastata oman lempiviinisi, sillä paras apusi viinin maistamisessa on oma makusi. Aluksi viiniharrastus on yhtä edullinen kuin mikä muu tahnassa, vaikkapa alussa mainitsemani suunnistus. Kun maku kehittyy, niin myös viinit tuppaavat yleensä kallistumaan. Jossain vaiheessa eteen tulee oman viinikaapin hankinta tai osakkuuden hankkiminen jostain viinikellarista. Parasta asiassa on kuitenkin se, että voit itse päättää kuinka paljon sijoitat harrastukseesi ja kenen seurassa viinisi nautit. □

NUORTEN LAKIMIESTEN VIINIKOULU

OSA 1: Rypäletasting

Viiniasiantuntija Niklas Andberg johdattaa Nuoret Lakimiehet viinien maailmaan kolmiosaisessa viinikoulussa. Koulun aloittaa rypäletasting, jossa perehdytään maistamistekniikkaan ja rypälelajikkeiden ominaispiirteisiin sekä tietenkin maistellaan viinejä. Maistamme kolmea punaviiniä ja kolmea valkoviiniä.

Rypäletasting järjestetään **pe 1.6.2007 kello 18.00** Classic Wine Cellar -viinikellarissa osoitteessa **Eteläesplanadi 20**. Ensimmäisen osan osallistumismaksu on Nuorten Lakimiesten jäseniltä 25 ja muilta 30 euroa. Hinta sisältää maisteltavat viinit.

Ilmoittaudu maksamalla osallistumismaksu NuLan:n tilille 200118-156765 (merkitse viestikenttään nimesi) sekä lähettämällä viesti osoitteeseen taloudenhoitaja@nuoretlakimiehet.fi viimeistään 23.5. Tilaisuuden osallistujamäärä on rajattu 15 henkilöön. Paikat täytetään siinä järjestyksessä kuin maksuja kirjautuu tilille.

Viinikoulun toisessa osassa maistellaan samppanjaa ja kuohuviiniä. Kolmannessa osassa tutustutaan kypsiin punaviineihin. Näistä tilaisuuksista ilmoitetaan kotisivuillamme sekä sähköpostitse bulletinissa.

Lisätietoja tilaisuuksista antaa Matti Hietanen, matti.hietanen@minedu.fi.

Uuden YT-lain haasteet – käytännön näkökulmia

-keskustelutilaisuus

Aika: Keskiviikkona 23.5.2007 klo 17 ->

Paikka: Asianajotoimisto Fennica Oy, Mannerheimintie 8, 00100 HKI.

Tilaisuuden järjestävät yhteistyössä Nuoret Lakimiehet ry, Unga Jurister rf.; Yksityisalojen Lakimiehet ry ja Asianajotoimisto Fennica Oy.

Tilaisuus on maksuton ja paikat jaetaan ilmoittautumisjärjestyksessä.

Puhujina:

Asianajaja Maisa Pölönen, Asianajotoimisto Fennica Oy
Asiamies Jyrki Hollmén, Elinkeinoelämän keskusliitto
Työmarkkina-asiamies Merja Hirvonen, Suomen Yrittäjät ry

Ilmoittautumiset Nulalaisten osalta 14.5.2007 mennessä osoitteeseen salla.tuominen@helsinki.fi

Syksyllä tulossa: Yrityskaupat ja työoikeus -tilaisuus, seuraa ilmoittelua!

Apulaissyöttäjäkoulutus tuottavuusohjelman uhrina

Elli Murole
ja Jussi Ohisalo

OTK Jussi Ohisalo oli yksi noin 20 apulaissyöttäjästä vuonna 2006. Vuosikurssi oli toistaiseksi viimeinen ja koko koulutus on jäähyllä resurssipulan takia. Apulaissyöttäjäkoulutuksen tavoitteena on tutustuttaa nuori lakimies syyttäjälaitokseen ja kouluttaa hänestä syyttäjä, jolla on hyvät valmiudet selviytyä kihlakunnansyyttäjän perustehtävistä. Jussin osalta apulaissyöttäjäkoulutus päättyi tammi-kuun 2007 lopussa. Monista muista apulaissyöttäjistä poiketen Jussi kuitenkin hengaille edelleen Helsingin syyttäjäosaston kulmilla. Työn alla on tutkimus liittyen syyttäjäkulttuuriin esitutkinnan rajoittamisessa ja oheishommana Jussi syyttää keskimäärin yhtenä päivänä kuukaudessa aina päivän virkamääräyksellä kerrallaan.

Helsingissä apulaissyöttäjiä oli viime vuonna 3 ja kukin hoiti vuoden aikana noin 400 juttua. Mistään vähäisestä työpanoksesta apulaissyöttäjien kohdalla ei siis ole kysymys. Valtakunnansyyttäjänviraston neuvotteleva virkamies **Virpi Jalkanen** kertoo, että apulaissyöttäjäkoulutuksen jäädyttämistä vuodeksi esitti syyttäjähdistys. Vaihtoehtona olisi ollut irtisanoa kihlakunnansyyttäjiä. Valtakunnansyyttäjänvirasto päätyi pakollisessa valintatilanteessa pitkän hampain jäädyttämään apulaissyöttäjäkoulutuksen, mutta vain yhdeksi vuodeksi.

Koulutuksen uudelleen aloittamisesta on jo päätetty valtakunnansyyttäjänviraston johtoryhmässä ja lopullinen päätös tehdään oikeusministeriön tulosneuvotteluissa. Valtakunnansyyttäjänvirasto on sitoutunut tur-

vaamaan apulaissyöttäjäkoulutuksen jatkumisen ja seuraava koulutus alkaa näillä näkymin maaliskuussa 2008.

Apulaissyöttäjäkoulutus alkoi nykyisen mallisena vuonna 1999. Idean isä oli silloinen koulutusyksikön päällikkö **Petri Jääskeläinen**. Vuonna 2006 koulutuksesta vastasi johtava kihlakunnansyyttäjä **Matti Nissinen**. Koulutuksessa panostetaan palautteeseen. Vuoden aikana viraston päälliköitä ja apulaissyöttäjiä pyydettiin arvioimaan toistensa työtä. Palaute on arvokasta tulevan koulutuksen suunnittelemisessa ja kehittämisessä. Vuonna 2006 apulaissyöttäjillä oli kaikkiaan 10 yhteistä koulutuspäivää ja vuoden lopuksi loppukoe, joka sisälsi sekä suullisen että kirjallisen osuuden. Koulutuksen pääpointti on työssä oppiminen. Jokaisella apulaissyöttäjällä on oma tuutor, joka vastaa siitä, että apulaissyöttäjä saa tarvittavan tuen päivittäisessä päätöksenteossaan.

Apulaissyöttäjärajan seuraava vaihe on määräaikaisena kihlakunnansyyttäjänä toimimien. Vaikka vuoden 2006 apulaissyöttäjille ei nykytilanteessa voitu tarjota määräaikaisia syyttäjäpestejä, kertoo **Virpi Jalkanen**, että noin 60 % apulaissyöttäjäkoulutuksen käyneistä työskenteli syyttäjälaitoksen palveluksessa vuosina 1999-2004. Valtakunnansyyttäjänvirasto ylläpitää "syyttäjäpankkia", jonka tarkoituksena on edistää apulaissyöttäjien sijoittautumista syyttäjälaitokseen ja myös muihin lakimiestehtäviin esim. tuomioistuinelaitoksessa tai asianajotoimistoissa. Tarkoituksena on, että syyttäjäpankissa olevat henkilöt otetaan aina huomioon täytettäessä määräaikaisia kihlakunnansyyttäjän virkasuhteita.

Nuori lakimies, joka halajaa syyttäjän uralle, voi surffata valtakunnansyyttäjänviraston nettisivuille, jonne

tulee lähiaikoina tietoa apulaissyöttäjäkoulutukseen hakemisesta. Ilmoitukset julkaistaan myös kunkin alueen sanomalehdessä. Paikkoja voi hakea useampiakin ympäri Suomea, ensisijaisuusjärjestyksessä. Valinta tapahtuu kontrolloidusti eli valtakunnansyyttäjänvirasto valvoo nimityksiä. Eli aidosti paras aines tulee valituksi.

Nulan toimitus kyseli ja Jussi Ohisalo kirjoitti kokemuksistaan apulaissyöttäjäkoulutuksesta seuraavaa:

Miltä tuntui olla apulaissyöttäjien toistaiseksi viimeisellä vuosikursilla?

"Ihan hyvältä se tuntui. Sen kautta sai kyllä hyvän kuvan siitä mitä syyttäjän työ on ja mitä se ei ole. Järjestelmä on alalle pyrkivän lakimiehen näkökulmasta paras mahdollinen kokemus. Saman tien pääsee oikeisiin juttuihin käsiksi ja työnohjaus on hyvin järjestetty. Etenkin rikosoikeudesta kiinnostuneelle sen parempaa perehdytystä käytännön työhön ei voi kuvitella saavansa."

Mikä oli syyttäjän työssä parasta, entä haastavinta ja tyhmintä?

"Parasta oli tunne siitä että sai olla tekemisissä tärkeiden asioiden kanssa. Ei siksi, että siitä olisi saanut jotain valtakikkejä, vaan siksi, että oli helppo motivoitua itsensä tekemään parhaansa, kun tiesi, että lopputuloksella on siihen osallisille suuri merkitys. Tottakai poikkeuksiakin on, mutta suuressa osassa tapauksia sillä on oikeasti ihmisille väliä miten juttu päättyy. Ja parasta on tietenkin se, että syyttäjä on avainasemassa rikosprosessissa, eli pääsee näkemään kaikki rikosjutun elinkaaren vaiheet. Ja lisäksi ei koskaan tarvitse olla virran puolesta väärässä, vaan pikemminkin pysyä herkkänä sille, että osaa puhaltaa pelin poikki vaikka kesken

käsittelyn jos näyttää siltä, että jutun eväät eivät riitä.

Tottakai syyttäjän tehtävä on syyttää, mutta etenkin niissä jutuissa, mitä apulaissyöttäjä voi käsitellä, tulee tarve arvioida asiaa monelta eri kantilta, esim. onko juttu kovin vähäinen, tekijä nuori jne. Haastavinta on ehkä juuri se että osaa tulkita tapauksen oikein ja uskaltaa reagoida siihen oikein ja vieläpä nopeasti kovan työpaineen alla. Ja toisaalta malttaa harkita asiaa riittävän pitkään ja määrätä vaikka lisätutkintaa suoritettavaksi jos materiaali ei ole riittävän kattavaa oikeudenkäynnin pohjaksi. Syyttäjänvirasto ei ole mikään posti-konttori vaan sen harteilla on tehdä päätös valjastetaanko yhteiskunnan moiteresurssit jossain jutussa, eli siihen liittyy suunnaton vastuu. Esimerkiksi tuomioistuinnan vain tuomitsee tai on tuomitsematta.

Tyhmintä on ehkä se, että työhön liittyy myös paljon sellaista, minkä tietokone osaisi tehdä paremmin ja tarkemmin. Vaikka asianhallinta- ja muut tietojärjestelmät ovat Suomessa huomattavan kehittyneitä useisiin muihin maihin verrattuna, kuluu resursseja paljon esimerkiksi sakkojen vahvistamisen yhteydessä teknisten yksityiskohtien tarkistamiseen. Se puolestaan syö aikaa niiltä tehtäviltä joissa syyttäjän panosta todella tarvittaisiin. Pääsääntöisesti organisaatio kyllä toimii hyvin.”

Mitä mieltä olet apulaissyöttäjien koulutuksesta ja työhönjauksesta?

“Koulutus ja työhönjaus oli mielestäni hyvin järjestetty. Ainahan on kehittämisen varaa, mutta syyttäjälaitoshan on tunnettu hyvästä koulutuksesta, niin kuin pitääkin.”

Mitä mieltä kokemustesi perusteella olet syyttäjien erikoistumisen tarpeesta, entä tuomareiden?

“Omissa jutuissani erikoistumisen tarvetta ei sinänsä ollut, tavallisten ihmisten tavallisia rikoksia ne enimmäkseen olivat. Jotkut tosin ikävämpiä kuin toiset. Käsitökseni on, että erikoistumisen kautta saavutetaan työekonomiaa kun samojen asioiden miettimiseen ei kulu aikaa.

Vuoden 2006 apulaissyöttäjiä, apulaisvaltakunnansyyttäjä Jorma Kalske ja valtakunnansyyttäjä Matti Kuusimäki.

Riittää että muutamat henkilöt tietävät miten pyörä keksitään.

Tuomareiden joukossa erikoistumisen tarve onkin suorastaan huutava. Jos syyttäjä on asiantuntevin taho salissa, niin vaarana on että tuomioistuim ei osaa kriittisesti arvioida syyttäjän esitystä. Syyttäjähän on tullut saliin syyttämään, ei voida kohutuudella odottaa että hän liiaksi hoi-taa myös puolustuksen tehtäviä. Itse en ainakaan haluaisi tulla tuomituksi sellaisen tuomarin toimesta joka joutuu kysymään syyttäjältä neuvoa. Lautamiehet ovat sitten oma lukunsa. Kollegiaalinen päätöksenteko tai sen mahdollisuus lienee tärkeää tuomioharkinnassa, ja nykyinen järjestely on varmasti kustannustehokas. En kyllä ymmärrä miten he monimutkaisissa ja vaativissa jutuissa siten pysyvät mukana.

Tosin monella taholla on tarvetta mystifioida rikosoikeutta ja siihen liittyvää päätöksentekoa. Kyllä juttujen pitää olla ihan järjellä ymmärrettävissä. Ja jos eivät ole niin onko siten vika jutussa?”

Esimerkiksi Helsingin käräjäoikeudessa on tuomareilla tietty “oma syyttäjä” työparina; mitä olet siitä mieltä, vaarantuuko syyttäjän riippumattomuus?

“Näin tosiaan on ja onhan se hyvä että osaa ennakoida miten joissain

jutuissa tullaan menettelemään. Joillekin säännöt ovat joustavampia kuin toisille, ja jotkut osaavat perustella ratkaisunsa paremmin kuin toiset. Syyttäjän työn kannaltahan asia on ihan ok. Eri asia on, miltä se ulospäin näyttää. En näe siinä suurta oikeusturvaongelmaa, kunhan pidetään huolta että tuomariksi ei ole eksynyt henkilö joka mieluummin olisi syyttäjä tai toisinpäin.”

Onko syyttäjän työ kovinkin itsenäistä, sisältykö siihen lainkaan tiimityöskentelyä?

“Syyttäjän työ on kyllä vähän liiankin itsenäistä. Laitoksen sisällä ja ihan virastotasolla pitäisi keskustella enemmän ja tärkeistä asioista. Työn luonne tosin on sellainen että tiettyjä juttutyyppejä lukuun ottamatta niistä on vaikea irrottaa tiimityöskentelyksi sopivaa kokonaisuutta. Sen sijaan ratkaisulinjoista ja yhte-näisistä toimintamalleista tulisi puhua enemmän ja avoimesti. Tosin syyttäjälaitos on melko nuori ja meikäläinen lakimieskulttuuri ei vielä ole ehkä tottunut siihen että on olemassa ja tulee olla erilaisia ammattikulttuureja, joiden puitteissa asiat nähdään eri tavoin. Tekemällä tehtyä tiimityötä en kaipaaisi, mutta ammattikunnan itsetuntemuksen kohottamista ja ammatti-identiteetin sekä tehtävään liittyvän vallan ja vastuun korostamista ehkä.” □

Esittelyssä nuori lakimies

Juha-Pekka Hippi

Elli Murole

Tällä kertaa esittelyssä nuori lakimies -palstalla haastateltavana on Juha-Pekka Hippi. J-P (tai usein vaan Hippi) valmistui Lapin yliopistosta syksyllä 2005. Ensin näytti siltä, että Hipistä tulee virkamies. Hän työskenteli ulkoasiainministeriössä yleisten EU asioiden yksikössä sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä. Nuoren lakimiehen uran valintaan on vaikuttanut Hipin osalta ns. ajautumisteoria, eli sillä mihin töihin hakeutuu tai pääsee valmistumisen jälkeen voi olla pitkäaikainen merkitys koko urakehityksessä.

Hippi kuitenkin mietti, että virkamiesura saattaa olla hänelle ainakin vielä hieman liian ”turpeeseen sidottu”, joten hän siirtyi asianajopuolelle. Hipillä oli CV Lakimiesliiton rekrypalvelussa. Sieltä Hipin bongasi Asianajotoimisto Sorsa Oy, jonka palveluksessa Hippi nyt työskentelee. Hippiä siis kysyttiin töihin, eli työpaikka voi vielä nykyäänkin olla

mahdollista saada ilman sadan hakemuksen lähettämistä ja hermoromahdusta.

Hippi oli opiskeluaikana tuttu näky mm. Lapin yliopiston, ylioppilaskunnan, ainejärjestö Artiklan ja Lakimiesliiton eri toimielimissä. Hippi epäileekin, että sai yliannostuksen järjestötoiminnasta ja on nyt pienen tauon jälkeen aktivoitunut Nuoret Lakimiehet ry:n toiminnassa. Uusiin, aikaa vieviin järjestötehtäviin aika ei kuitenkaan ole vielä tarpeeksi kypsä.

Vastuullisista tehtävistä puheen ollen Hippi kertoo politiikan ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen kiinnostavan häntä. Puoluekanta vaan on hänen mukaansa vielä määrittelemättä. Tämä haastattelu tehtiin helsinkiläisessä kahvilassa, jossa sattui olemaan samaan aikaan menossa keupalaisen **Julma-Juhan** vaalitulaisuus. Paikalla oli myös Hipin heimovelji, Kuopion suunnalta Iisalmesta kotoisin oleva puolustusministeri **Seppo Kääriäinen**. Savolaisuuskeskustelu pääsee vauhtiin ja Hippi kertoo savolaisvitsin:

Nainen oli Kuopion juna-asemalla lippuluukulla töissä. Lippuluukun ikkunan vieressä oli penkki, jossa savolaisäijä istuskeli ja laitto tupakaksi tupakointikieltokyltistä huolimatta. Nainen huusi miehelle luukun takaa: ”Ei tiällä sua polttoo!” Äijä ei reagoinut tähän mitenkään, katseli vaan ihmeissään. Nainen toisti saman kovempaa, mutta äijä vaan jatkoi tuprutteluaan. Lopulta nainen melkein huusi kopin takaa miehelle, että ettekö työ jo usko, ei tiällä sua polttoo! Tällöin savolaisäijä tokaisi siihen lakonisesti: ”No mittees mänit sinne!”

Savolaisvitsleistä siirryttiin keskustelemaan auskultoinnista. Auskultointipaikka varsinkin pääkaupunkiseudulla kiinnostaisi. Toisaalta jo auskultointien kertomusten perusteella Hippi on notaarikoulutuksessa jonkinlaisen uudistamisen kannalla. Ruotsissa on kuulemma toimiva kaksi vuotta kestävä tuomioistuinharjoittelu.

Rikosasianajajan homma on Hipin mielestä ollut kiinnostavaa. Luottamus asiakkaan ja avustajan välillä on tärkeintä, missä tarvitaan psykologista silmää. Hauskinta työssä onkin ihmiskontaktit ja vaihtelevuus. Toisaalta asiakkaiden ihmiskohtalot voivat askarruttaa välillä. Rikolliseen elämäntapaan pätee Hipin mielestä usein edellä mainittu ajautumisteoria, kuten Hipin tekemästä asiakashaastattelusta ilmenee. Hippi ei kuitenkaan aio kyynistyä työssään, vaan uskoo oikeusjärjestelmään ja työn ongelmia ei tule alkaa kantaa taakanaan.

Tulevaisuuden näkymät Hippi pitää vielä avoimina. Tällä hetkellä pätkätyöläisenä oleminen ei ahdistaa. Vakituinen työpaikka tai virka voisi tuntua jopa liian paperin makuiselta ja keski-ikäiseltä. Hipistä siis kuuluaan vielä!

Nuorisovanki vastaa

Juha-Pekka Hippi

Haastattelin erästä yhden tyyppiryhmän asiakastamme, 19-vuotiaasta "Nikoa" (nimi muutettu) hänen elämästään, valinnoistaan ja tulevaisuudennäkymistään. Tyyppiryhmään hänet liittää taustansa sekä jo jonkin aikaa jatkunut rikoskierre kuitenkin niin, ettei ns. toivo ole vielä mennyt. Hän istuu Keravan nuorisovankilassa ensimmäistä ehdotonta vankeusrangautustaan.

Mistä päin olet kotoisin?

-Helsingin Myllypurosta.

Milloin oli ensimmäinen rikoksesi?

- 17-vuotiaana, autovarkauksista.

Mitä ja kuinka paljon rikoksia sinulla on ollut?

- Useita kymmeniä, muun muassa näpistyksiä, varkauksia, ryöstöjä, rattijuopumuksia, ja huumausaineen käyttör rikoksia.

Olet nyt ensimmäistä kertaa vankilassa. Millainen rikosrekisteritausta sinulla on?

- Minulla on monia aikaisempia sakkotuomioita ja ehdollisia vankeusrangaistuksia, nyt on ensimmäinen ehdoton vankeus, 6 kk.

Mikä sai tekemään rikokset?

- Tyhmyys ja kaveriporukalla tehtiin yhteispäätöksenä, mutta ei painostuksesta. Sama porukka on ollut kavereita jo lapsuudesta. Seitsemän

**“Tuomarit ovat ihan reiluja.
Syyttäjät ovat tyhmiä.
Poliisit ovat hönöjä.
Asianajajat ovat hyviä.”**

meistä on nyt linnassa. Lisäksi huumet ovat vaikuttaneet rikoskierteseen.

Millainen perhetausta sinulla on?

- Aika normaali perhetausta, äidillä on alkoholiongelma. Vanhemmat käyvät töissä, eikä heillä tai sisaruksilla ei ole rikostausta. 12-vuotiaana minut laitettiin Haapavedelle nuorisokotiin, sillä karkailin kotoa. 17-vuotiaana karkasin lomallani nuorisokodista ja aloin tehdä rikoksia.

Miten Suomen oikeusjärjestelmä mielestäsi toimii ja onko se oikeudenmukainen?

- Hyvin ja se on oikeudenmukainen: ei tule isoja tuomioita ja nekin usein ehdollisia.

Ovatko tuomarit, syyttäjät ja poliisit asiantuntevia?

- Tuomarit ovat ihan reiluja ja syyttäjät ovat tyhmiä. Poliisit taas ovat hönöjä, sillä ne ovat tiukkoja, voivat raivostua ja yrittävät painostaa, vaikka kerrotkin totuuden.

Entä asianajajat?

- Hyviä, hoitavat hyvin hommansa. Tulee aika pieniä tuomioita esim. ryöstöistä.

Millaisia ovat Suomen vankilalot?

- Hyvät muuten paitsi matkaselit ja tulo-osasto.

Onko vankilassa mielestäsi vaarallista?

- Ei yhtään.

Onko vankila ns. hyvä rikoskoulu?

- Nojaa...

No saako ja oppiiko tietoa, jos sitä haluaa?

- No saa.

Millaista vankilassa on olla?

- Ihan hyvä, paitsi välillä surullista ja ikävä naista.

Onko vankila kova rangaistus?

- Se ahdistaa, mutta tasoittaa vähän.

Mitä teet kun pääset vapaaksi, aiotko esimerkiksi kouluttautua johonkin ammattiin?

- En aio jatkaa rikollista uraani. Yritän hankkia töitä ja olla tyttöystävän lapsen kanssa. Koulutus ei ole mielessä ainakaan tällä hetkellä. □

Pekka Koskinen

tuntee rikosoikeuden

Janne Nyman

PEKKA KOSKISEN TAUSTA JA URA

Helsingin yliopiston rikosoikeuden emeritusprofessori Pekka Koskinen on syntyperäinen helsinkiläinen ja kirjoittanut ylioppilaaksi Ressun lukiosta. Opiskelupaikan Helsingin yliopiston oikeustieteellisestä tiedekunnasta hän sai laivastossa suoritetun varusmiespalveluksen jälkeen vuonna 1962. Opiskelun alkuvaiheessa hänellä ei ollut juurikaan käsitystä rikosoikeudesta tai oikeustieteestä yleensä. Koskinen vuosikurssikavereihin lukeutui muun muassa edesmennyt vero-oikeuden professori Kari S. Tikka.

Koskinen valmistui oikeustieteen kandidaatiksi melko nopeassa aikataulussa ja sai stipendira hoitusta jatko-opiskeluja varten. Pian tiedekunnassa vapautui assistenttuuri ja ensimmäiset peruskurssiluennot Koskinen piti 23 vuoden ikäisenä. Koskinen aloitti rikosoikeuden apulaisprofessorin hoitamisen vuonna 1970 ja sittemmin professuurin hoitamisen. Kunniakas professorinura päättyi jäähyväisluentoon 28.2.2007 ja eläkkeelle siirtymiseen.

Koskinen on tehnyt uransa puhtaasti yliopistolla, joskin hän ehti aloittaa vanhamuotoisen auskultoinnin Lohjalla 1960-luvun jälkipuolella. Viran järjestyttyä yliopistolla tuomioistuinharjoittelu jäi kesken. Koskinen harmittelee tätä, koska hän näkee auskultoinnin tuoman käytännön kokemuksen olevan tutkijallekin erittäin hyödyllistä. Auskultointikokemuksen puuttumisesta huolimatta

Oikeusministeriö on nimittänyt Koskinen selvitysmieheksi tutkimaan rikosoikeuden kokonaisuudistuksen loppuun saattamisen edellyttämiä lainsäädäntötarpeita.

Koskinen ei kuitenkaan pidä itseään kovin epäkäytännöllisenä. Koskinen on tehnyt paljon töitä lainvalmistelussa. Tämän tehtävän hän katsoo täydentävän oivallisesti hänen uransa ja olevan erityisen hyödyllistä opetustyössä, kun lainvalmistelutyöhön osallistumalla kykenee ymmärtämään lainsäätäjän tarkoituksen.

Koskinen pitkän uran aikana yliopiston perusasiat ovat hänen mielestään onneksi pysyneet ennallaan, eikä suuria muutoksia ole vuosien varrella tapahtunut. Yliopisto on työyhteisönä omalaatuinen, ja uran alussa yliopistomaailma oli nykyistä suppeampi. Hän pitää laadunparannushankkeita lähtökohtaisesti hyvänä asiana, mutta huomauttaa, että laadunvalvonta tuo mukanaan myös lisää byrokratiaa.

Opetusmetodeista Koskinen luottaa perinteiseen luento-opetukseen. Pitkään tiedekunnan opetustaitotöimikunnan puheenjohtajana istuneena ja kymmeniä erilaisia opetusnäytteitä nähneenä hän tietää, että esimerkiksi tekniikan käyttäminen ei saa muodostua itsetarkoitukseksi eivätkä tekniset apuvälineet voi korvata puutteellista sisältöä. Haastattelijan näemyksen mukaan sama pätee pitkälti oikeussaliin ja loppulauseannon pitämiseen. "Mikäli sinulla on jotakin sanottavaa, pelkkä taulu yleensä riittää", Koskinen kiteyttää. Hieman erilaisena opetusmetodina voidaan kuitenkin ottaa esille Koskinen ja professori **Martti Majasen** suosittu Tvärminnen seminaarit, joita on jär-

jestetty sekä perusopinnojen että syventävien opintojen yhteydessä.

Haastattelun aihehan ei liity edunvalvontaan, mutta en silti malta olla kysymättä Koskinen mielipidettä viimeksi vuonna 2004 esillä olleesta ns. Joensuun hankkeesta eli neljännen tutkinnonanto-oikeuden omaavan oikeustieteellisen tiedekunnan perustamisesta Joensuuhun. Koskinen toteaa, että Joensuuhun on sinänsä kertynyt melkoinen potentiaali hyvää opetusta ja tutkimusta, joten tieteelliseltä kannalta tutkinnonanto-oikeus ei välttämättä olisi huono asia. Hän painottaa kommentoivansa asiaa puhtaasti tieteelliseltä kannalta eikä tässä ota kantaa esimerkiksi aloituspaikkamääriin. Koskinen on kuitenkin huolissaan maaseututiedekunnan kehittämisen mahdollisesta Helsingin asemaa heikentävästä vaikutuksesta.

RIKOSLAIN KOKONAISUUDISTUS

Oikeusministeriö on hiljattain nimittänyt Pekka Koskinen selvitysmieheksi tutkimaan rikosoikeuden kokonaisuudistuksen loppuun saattamisen edellyttämiä lainsäädäntötarpeita. Koskinen on koko uransa ajan ollut mukana vuonna 1972 alkaneessa rikoslain kokonaisuudistushankkeessa.

Uudistuksen painopiste on ollut lain erityisessä osassa. Kriminalisointien kenttä oli tullut vuosisatojen aikana hyvin sekavaksi ja rangaistus-

säännöksiä sijaitseekin sadoissa erityislaeissa. Perustavoitteena on ollut rangaistavuuden kokonaisvaltainen uudelleenarviointi ja nykyaikaan sopiva kriminalisointirakenne. Rangaistusasteikot pyrittiin säätämään oikeudenmukaiseen suhteeseen toisiinsa nähden ja erityistä osaa pyrittiin ajanmukaistamaan.

Yleisissä opeissa puolestaan ihmisoikeusnäkökulmat ovat nousseet pinnalle ja rikosoikeudessa korostuu aivan erityisesti laillisuusperiaate. Tavoitteena on ollut yleisten oppien rikosvastuun perusasioita koskevien nimenomaisten sääntöjen kirjaaminen itse lakiin.

Rangaistusjärjestelmän puolella uudistuksia on tehty jatkuvasti ja yhtenä tärkeänä tavoitteena 1970-luvun alkupuolella oli alentaa vankilukua, joka Suomessa oli tavattoman korkea, yli kaksinkertainen muihin Pohjoismaihin nähden. Pienin askelin tässä onnistuttiinkin ja vankiluku laski seitsemästä tuhannesta alle neljään tuhanteen 1990-luvun loppuun mennessä. Vuosituhannen vaihteessa vankiluku kääntyi jälleen jyrkkään nousuun, mutta nykytilanne vaikuttaa suhteellisen rauhalliselta. Tavoitteena on ollut välttää vankeusrangaistuksen liian laajamittaista käyttöä ja samalla miettiä vaihtoehtoja, kuten esimerkiksi yhdyskuntapalvelua, nuorisorangaistusta ja sopimushoitoa. Yksi alkuperäisistä tavoitteista on niin ikään ollut sijoittaa kaikki vankeusuhkaiset rikokset rikoslakiin, mutta tällä hetkellä tällaisia rikoslain ulkopuolisia kriminalisointeja on vielä puolisen sataa.

Kokonaisuudistuksen toteuttamisesta tehtiin jo 1980-luvulla periaatepäätös, jonka mukaan kokonaisuudistusta ei toteuteta "kertarysäyksellä" vaan useilla toisiaan seuraavilla osauudistuksilla. Näin toimittiinkin ja laki on nyt ehditty kokonaisuudessaan uudistaa. Ajatuksena oli, että koko prosessin päätyttyä tehdään vielä lopputarkastus, jossa katsotaan mitä käsissä on, käydään kaikki vielä kertaalleen läpi ja jäsennetään tulos valmiiksi uudeksi rikoslakiin. Tähän liittyvä selvitystyö on Pekka Koskisen tehtävä. Osauudistukset

ovat johtaneet lain sekavaan rakenteeseen ja rikoslaiissa löytyykin a-, b- ja jopa c-lukuja. On lisäksi hieman huvittavaa, että EU-Suomessa on yhä käytössä "Suomen Suuriruhtinaanmaan rikoslaki".

Selvitysmiehen tehtävänä on siis selvittää, mitä lopuksi pitää vielä tehdä ja pohtia jäsenyyksiä sekä säädösten yhdistämisistä ja keskittämisistä. Selvitystehtävä rajoittuu vain teknisiin seikkoihin, eikä selvitysmies puutu jo uudistettujen säännösten sisältöön. Selvitysmiehen esityksen määräaika on syyskuun 2007 puolivälissä, jonka jälkeen annettaneen jollekin taholle toimeksianto konkreettisen ehdotuksen tekemiseksi, joka aikanaan johtaa hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi rikoslakiin. Riskinä on, että vaikkakaan selvitysmies ei saa puuttua lain sisältöön, eduskunnalla tähän on luonnollisesti mahdollisuus.

Yksi kokonaisuudistusprosessin aikana esille tullut asia on kansain-

välistyminen. Rikoslain yleisiä oppoja kohtaan on esitetty kritiikkiä siitä, että EU-ulottuvuutta ei oteta riittävästi esille. Kritiikin myötä on asetettu paineita luoda yleisiin oppeihin kansainvälisen mallin mukaisesti erilaisia salahanke- ja valmistelukriminalisointeja. Suomen rikoslaiissa nämä harvalukuiset säännökset sisältyvät erityiseen osaan. Koskinen painottaa, että selvitysmies ei lähde avaamaan kaikkea tätä keskustelua uudestaan, vaan lopputarkastus tehdään niin teknisenä kuin mahdollista. Todennäköistä on, että uudistusprosessia jatketaan heti uuden rikoslain säätämisen jälkeen.

Koskinen katsoo, että rikoslain kokonaisuudistuksen tavoitteet ovat toteutuneet suhteellisen hyvin. Rangaistavuuden epäsuhta taloudellisen rikollisuuden suhteessa henkeen ja terveyteen kohdistuviin rikoksiin sekä seksuaalirikoksiin on ollut erityisen tarkastelun alla ja painotukset ovat toteutuneet oikein. Yleisessä osassa toteutunut laillisuusperiaat-

“Rikosoikeuden alalla ei “taikatempuilla” voi saada muutosta aikaan, vaan kysymys on pitkäjänteisestä työstä, joka ei tuo poliittisia pisteitä.”

teen edellyttämät säännöt on sisällytetty kirjoitettuun lakiin. Seuraamusjärjestelmän osalta on pikku hiljaa onnistuttu vähentämään ehdottoman vankeusrangaistuksen käyttöä.

Esitän talous- ja väkivaltarikosten rangaistusten suhteuttamiseen liittyen ajatuksen, jonka mukaan tyypillinen suomalainen henkirikos on joko ryypyporukan keskinäistä välienselvittelyä - yleensä siten, että sekä tekijä ja uhri ovat molemmat “antavana ja ottavana osapuolena” - tai perheväkivaltaa, johon usein liittyy myös alkoholin käyttöä. Tällaisissa tapauksissa tekijä ei harkitse odotetta-vissa olevaa rangaistusta ennen rikosentekopäätöstä, jolloin yleisestävyyden kannalta ei rangaistuksen ankaruudella ole mitään merkitystä. Sen sijaan talousrikoksissa on tyypillisesti kysymys pitkällisestä suunnittelusta, jossa odotettavissa oleva rangaistus (ja kiinnijäämisriski) voidaan ottaa huomioon yhtenä tekijänä.

Koskinen toteaa, että seuraamusjärjestelmän yleisestävään vaikutukseen voidaan edellä esitetyllä tavalla suhtautua skeptisesti, mutta vaikka rangaistuksella ei olisi lainkaan pelotevaikutusta, on esimerkiksi tapon osalta syytä käyttää nykytasoisia rangaistuksia jo suojeltavan oikeushyvän arvon takia. Henkirikosten korkea rangaistustaso korostaa järjestelmän uskottavuutta ja luo siten eräänlaista välillistä yleispreventiota. Tämän ajatusmallin kanssa tuskin kukaan on eri mieltä.

SUOMI RIKOSOIKEUDELLISENA YMPÄRISTÖNÄ

Nykyään rikosasiat uutisoidaan näyttävästi ja usein myös melko provosoivasti – varsinkin iltapäivälehtien lööpeissä. Mediajulkisuuden jälkeä esimerkiksi internetin keskustelupalstat täyttyvät niin sanottua

kansan oikeustajua edustavista anonyymeistä mielipiteistä, joiden mukaan Suomen seuraamusjärjestelmä on pääsääntöisesti liian “lepu”. Koskinen katsoo, että tässä on kysymys lähinnä emotionaalisesta kirjoittelusta, tunteenpurkauksista. Mikäli niin sanottu kadunmies ajattelee asiaa vakavammin, vaatimukset eivät yleensä ole niin verisiä. Ilmiöstä on käytössä oikeuspoliittista tutkimustietoa, joka osoittaa, että mikäli maallikoilta kysytään tietyn rikoksen osalta seuraavat kysymykset: “Mikä mielestänne olisi oikea rangaistus? Mikä on arviosi muiden vastaajien vastauksista? Minkä rangaistuksen tuomioistuimien on todellisuudessa antanut?”, maallikot yleensä yliarvioivat sen, mitä kuvittelevat muiden vastaavan.

Tuomioistuinten rangaistustaso on puolestaan yleensä arvioitu todellista lievemmäksi ja vastaajan oma arvio on usein lähellä sitä, mitä todellisuudessa tuomitaan. Asiallisen tiedon löytäminen on erittäin tärkeää, sillä uutisointi on usein leimavaa. Koskinen uskoo, että kansanedustaja **Kimmo Sasin** traaginen liikenneonnettomuus juuri vaalien alla saattaa auttaa kansalaisia ymmärtämään todellisuuden ja todennäköisessä tässä tapauksessa ns. kansan oikeustajukaan ei esitä erityisen kovia rangaistusvaatimuksia. On myös huomattava, että kansan oikeustajua edustavat lautamiehet varsin harvoin äänestävät eri tavalla kuin käräjäoikeuden lainoppinut jäsen.

Rikosasioiden mediajulkisuus on muuttunut Koskisen uran aikana merkittävästi. Hänen uransa alussa rikosjutuja ei juuri edes uutisoitu televisiossa, puhumattakaan siitä että kokonainen pääkäsittely olisi esitetty suorana lähetyksenä. Tilanne on muuttunut kaupallisten televisiokanavien ja irtonumeromyyntiin perustuvien lehtien myötä. Rikosjutut ovat myyviä.

Kaiken kaikkiaan Koskinen pitää Suomea kohtuullisen turvallisenä maana. Erityispiirteinä on tosin korkea väkivalta- ja henkirikollisuus ja vaikuttaakin siltä, että mitä enemmän mennään maantieteellisesti itään päin, sitä väkivaltaisemmaksi rikollisuus muuttuu. Väkivaltatilastoissa Suomi sijoittuu idän ja lännen väliin. Järjestyntynyt rikollisuutta Suomesa on verrattain vähän, mutta ulkomaalaisten osuus on viime aikoina kasvanut ja se näkyy myös vankiluvuissa. Synkistä tilastoista huolimatta riski joutua sattumanvaraisen väkivallan kohteeksi on Suomessa hyvin pieni ja väkivaltaisen kuoleman todennäköisyys on suurin liikenteessä. Kysyttäessä parasta keinoa rajoittaa tyypillistä suomalaista väkivaltarikollisuutta Koskinen joutuu lausumaan monesti toistetun fraasin “hyvä sosiaalipolitiikka on parasta kriminaalipolitiikkaa”. Tosiasia on, että rikosoikeuden alalla ei “taikatempuilla” voi saada muutosta aikaan, vaan kysymys on pitkäjänteisestä työstä, joka ei tuo poliittisia pisteitä.

SEURAAMUSJÄRJESTELMÄSTÄ JA VAIHTOEHTOISISTA RANGAISTUKSISTA

Varsinaiseen seuraamusjärjestelmään kuuluu nykyään vankeus, ehdollinen vankeus, yhdyskuntapalvelu, nuorisorangaistus ja sakko. Vankeusrangaistus on seuraamuksena varsin kallis, sillä haastattelijan tietojen mukaan yksi vanki maksaa yhteiskunnalle noin sata euroa vuorokaudessa. Keskusteltaessa vaihtoehtoisista seuraamuksista Koskinen toteaa, että sakon ja vankeuden kaltaista yleisesti käytettävää seuraamusta on vaikea keksiä. Olemassa olevia seuraamuksia olisi pystyttävä käyttämään järkevästi ja erityiset huolenaiheet liittyvät juuri ehdottomaan vankeusrangaistukseen.

Hiljattain on tullut voimaan uusi vankeuspaketti, jossa muutettiin kokonaan vankeusrangaistusta ja tutkintavankeutta koskevat säännöt. Uuden vankeuspaketin myötä vankeille tehdään rangaistusajan suunnitelma ja pyritään tekemään jotakin sen hyväksi, että vangit vapautuessaan voisivat sopeutua rikoksettom-

aan elämään. Kysymys ei ole naivista hoitoajattelusta. Rangaistusta ei määrätä hoidon tarpeen mukaan, vaan teon rangaistusarvon mukaan. Kun ihminen joutuu vankilaan, on tärkeää, että aika käytetään hyväksi. Tämä ei luonnollisestikaan ole ilmaista, mutta Koskinen pitää äärimmäisen lyhytnäköisenä ajatteluna olla käyttämättä resursseja tähän.

Tiedustelen Koskisen näkemystä tietyistä vaihtoehtoisista seuraamuksista, jotka ovat olleet keskustelussa esillä ja joista osa on käytössäkin muissa maissa. Arestirangaistus on ollut keskusteluissa suosittu vaihtoehtoinen seuraamus, tosin arestin määritelmä tuntuu vaihtelevan suuresti eri ihmisillä. Koskinen näki mahdollisuutena tutkia esimerkiksi elektronisen valvonnan mahdollisuuksia nimenomaan nuorille tarkoitettussa arestityyppisessä rangaistuksessa. Elektronisesti valvottu koepaus voisi olla myös käyttökelpoinen välimuoto vankeuden ja ehdonalaisten vapauden välillä.

Tietyissä maissa on käytössä vapaaehtoisuuteen perustuva kemiallinen kastratio seksuaalirikoksista tuomituille. Yleensä tämä liittyy ehdonalaiseen vapauteen pääsemiseen. Koskinen suhtautuu asiaan varauksellisesti ja toteaa, että seksuaalirikokset ovat erityisen vaikea alue ja huomattavan uusimisriskin takia yhteiskunnalla on velvollisuus suojella kansalaisia uusilta rikoksilta. Tuomitun ”vapaatehtoisuus” voi tällaisessa tilanteessa olla varsin kyseenalainen, eivätkä lääketieteelliset toimenpiteet todennäköisesti voi kokonaan ehkäistä seksuaalirikoksia. Koska kysymyksessä on vakava asia, on kaikki vaihtoehdot kuitenkin kartoitettava. Kuolemantuomiota Koskinen pitää täydellisen poissuljettuna ajatuksena ja katsoo tätä vaihtoehtoa koskevan kriminaalipoliittisen keskustelun yleisesti päättyneen.

ELÄMÄ ELÄKKEELLE SIIRTYMISEN JÄLKEEN

Koskinen uskoo, että hän tulee tulevaisuudessa tekemään edelleen paljon samoja asioita kuin aikaisemminkin, kuten kirjoitustyötä ja toi-

Suurimpana helpotuksena eläkkeelle jäämisessä Koskinen pitää tenttivastausten lukemisesta ja tiedekunnan hallinnon byrokraatiasta eroon pääsemistä.

meksiantojen hoitamista. Suurimpana helpotuksena eläkkeelle jäämisessä hän pitää tenttivastausten lukemisesta ja tiedekunnan hallinnon byrokraatiasta eroon pääsemisen. Hän on ollut aktiivisesti mukana kansalaisjärjestötoiminnassa, joten tälle sektorille vapautuu nyt enemmän kapasiteettia ja aikaa. Kysyttäessä Koskisen tavasta lievittää juristille tyypillistä stressiä hän kertoo käyvänsä joka aamu uimassa, kesäisin Uimastadionilla ja talvella Mäkelänrinteen uimahallissa ja aikovansa jatkaa harastusta myös eläkkeellä.

KOSKINEN JA YHDISTYSTOIMINTA

Koskinen on ollut mukana myös yhdistystoiminnassa, muun muassa Suomen Rauhanpuolustajat ry:n johdotehtävissä 1986-2002, viimeiset kymmenen vuotta puheenjohtajana. Yhdistyksen luotsaaminen välillä vaikeiden aikojen läpi oli erityisen opettavainen kokemus. Koskinen on myös toiminut Pykälä ry:n inspehto-

rina vuosina 1991-1995, mitä aikaa hän muistelee kokonaisuudessaan hyvin hauskana.

Koskinen on aina pitänyt opiskelijatoimintaa erityisen tärkeänä eikä ole koskaan ymmärtänyt ”putkitutkintomallia”. Oikeustieteen opiskelija ei tarvitse hiukkaskiihdytintä eikä elektronimikroskooppia, joka olisi toiselta opiskelijalta pois. Oikeustieteen opiskelija ei myöskään tyypillisesti ole ”yhteiskunnan elätti” vaan usein tekee oman alansa töitä maksaen veroja ja helpottaen omaa sijoitumistaan yhteiskuntaan. Tietty elämäkokemus on myös esimerkiksi tuomarin uralla pelkästään eduksi, joten miksi oikeustieteen opiskelussa tulisi pitää liian kiirettä?

Koskisen mielestä yhdistystoiminta luo kontakteja, avartaa ja tuo uusia näkökulmia. Myös yhteiset kaljaillat ystävien kanssa ovat tärkeitä. Yhdistystoiminta on siten erittäin suositeltavaa nuorelle lakimiehelle.

□

